

Coalició PSM-UM, una hipòtesi de futur

Dos partits, dos orígens i dues trajectòries força diferents que han entrat en fricció en més d'una ocasió. Però tot això és el passat. Ara cal fer una passà més per guanyar el futur. Ells, i només ells, són els que han de decidir el que sobiranament vulguen. Però seria una llàstima que el passat avorte una bona hipòtesi de futur.

L'oferta d'Unió Mallorquina al PSM-Nacionalistes de Mallorca per formar una coalició electoral per a les properes eleccions generals obre una possibilitat pel nacionalisme illenc que, fins ara, no havia existit: la d'una opció política no sucursalista que tindria possibilitats, almenys teòricament, d'obtenir representació al Congrés dels Diputats. Una presència que des de 1977 fins ara mateix ha estat reservada als partits estatals. El PSOE, UCD fins 1982 i, a partir d'aleshores el PP —amb les diverses sigles sota les quals s'ha presentat— són les formacions que han enviat representants polítics de les Illes a les Corts Generals. Trencar aquest bipartidisme seria, en principi, bo per als interessos de les Illes Balears. No és que PP o PSOE no puguin representar adequadament les Illes, però l'experiència històrica, i la realitat més actual, demostra que si els pobles de Balears volen tenir un major grau d'autogovern —el que correspon a un país històric— necessiten comptar amb una veu nacionalista a Madrid. Potser que amb aquest hipotètic diputat nacionalista no s'aconseguirà gaire cosa. Potser. Però el que és segur és que sense aquesta representació no s'avançarà cap al reconeixement dels drets històrics de les Balears.

No es tracta de llançar acusacions contra els partits estatals, però no està de més fer un simple repàs del que ha suposat l'hegemonia del bipartidisme estatal a Balears: renúncia a l'article 151 per accedir a l'Estatut i, conseqüentment, una autonomia per la via del 143, exactament igual a les comunitats no històriques; no disposar encara ara de competències en àrees d'importància essencial per a la construcció del país: en educació —l'única comunitat amb llengua pròpia que no les té—, en seguretat —policia autonòmica de la qual ni se'n parla—, en sanitat...; total i absoluta dependència de les estratègies estatals dels partits estatals: imposició o vet de candidats o, per ser més actuals, la dimissió, deplorable formalment, del president de Balears obligat a retirar-se *para no ser una piedra en el camino hacia la Moncloa* (com va dir Aznar a Canellas).

Si es fa un exercici de repàs d'hemeroteques es podrà veure que les renúncies han estat moltes i continuades. La darrera, potser la més sagnant, la que es viurà aquesta setmana al Congrés dels Diputats: la renúncia a la Reforma de

l'Estatut, aprovada pel Parlament balear l'any 1991. Novament, a causa dels interessos estatals, les Illes es quedaran amb un pam de nasos. Resulta quasi patètic veure com el PP a Balears ha fet d'aquest projecte de reforma, durant els darrers anys, una de les seves prioritats polítiques, i ara els seus propis companys a Madrid votaran en contra o s'abstendran per mor de l'interès del PP estatal.

Davant aquest panorama, tots aquells que creuen que les Illes han de ser reconegudes com a nacionalitat històrica, han d'estar esperançats en què la hipòtesi del pacte PSM-UM arribi a concretar-se. Seria la primera vegada, en quasi 20 anys, que Balears disposaria d'una opció nacionalista amb vertaderes possibilitats d'obtenir un diputat al Congrés.

No cal amagar les grans dificultats que l'hipotètic pacte haurà de superar per nàixer. Són dos partits diferents, tant pel seu origen com per la seua trajectòria històrica. El PSM naix el 1976 com a partit nacionalista, socialista i autogestionari. UM sorgeix el 1982 com un partit regionalista, fruit de les restes d'UCD. El PSM, tot i evolucionar cap a posicions més moderades els darrers anys, ha mantingut sempre una lluita frontal contra els governs de Canellas (1983-1995) sobretot pel que fa a qüestions ambientals i culturals. UM ha estat el gran suport del PP entre 1983 i 1993, fins que es va refundar com a partit nacionalista de la mà de Maria Antònia Munar i Jeroni Albertí, entre d'altres.

Dos partits, dos orígens i dues trajectòries força diferents que han entrat en fricció en més d'una ocasió. Segur que existeixen vells greuges i malfiances entre els dirigents i militans d'ambdós partits. Però tot això és el passat. Amb bon criteri, i amb generositat, es posaren d'acord —juntament amb el PSOE i EU— per formar un històric "pacte de progrés" per governar el Consell Insular de Mallorca. Ara cal fer una passà més per guanyar el futur. Ells, i només ells, són els que han de decidir el que sobiranament vulguen. Però seria una llàstima que el passat avorte una bona hipòtesi de futur.